

Breman Kenniscentrum Energietransitie:

Doelstelling klimaatwet

***De inzetbaarheid hybride
warmtepompen***

Marktpotentieel

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a vertical stack of four chevron-shaped arrows pointing to the right. The arrows are colored from top to bottom: blue, green, grey, and white. Above the top blue arrow is a small, stylized white snowflake icon.

(Inter)nationale afspraken

*Akkoord van Parijs
(Paris Agreement)*

*Europese klimaatwet |
Green Deal | Richtlijnen*

*Klimaatwet | Klimaatakkoord
| Regeerakkoord*

*Regionale plannen
en wetgeving*

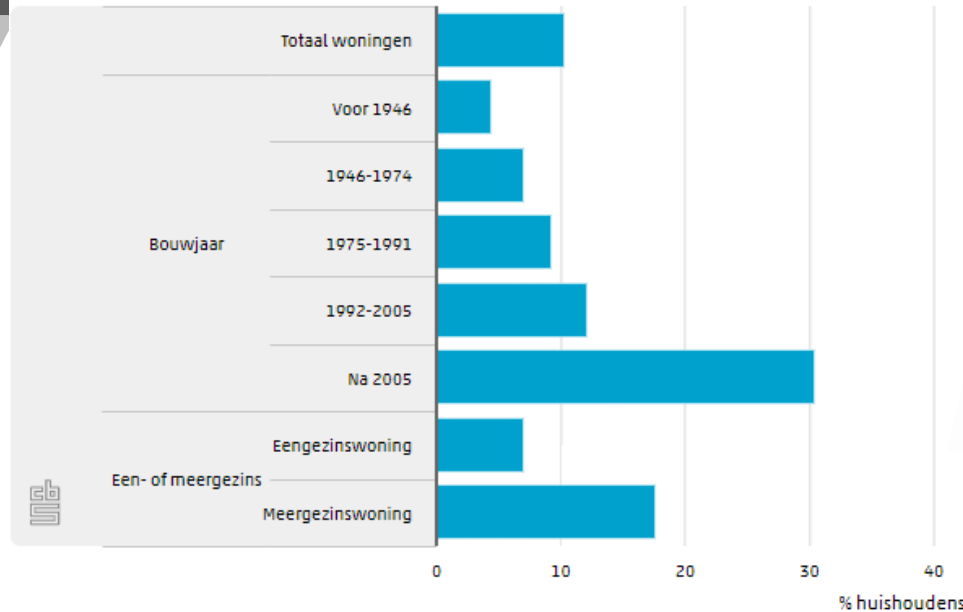
Energie onafhankelijkheid

Iedereen energiepositief

De praktijk

4.1.1 Geen aardgasaansluiting in woning, 2020

Iedereen energiepositief

Normering verwarmingsinstallaties

Uitfasering van de huidige cv-ketel op aardgas is noodzakelijk.

*Het stellen van een **heldere norm** voor warmte-installaties biedt **leveranciers, installateurs en woning- en gebouweigenaren** een **duidelijk perspectief**.*

*De inzet is om **vanaf 2026** bij **vervanging** van de cv-ketel **hogere eisen** te stellen aan de **efficiëntie** van verwarmingsinstallaties, mits de woning of het gebouw daartoe geschikt is. Een **(hybride) warmtepomp** is dan een **logische oplossing**, maar er is ook **ruimte** voor **andere duurzame technieken**.*

Bewustwording energieverbruik.

Oorlog Oekraïne leidt tot forse stijging gasprijs

24-Feb-2022

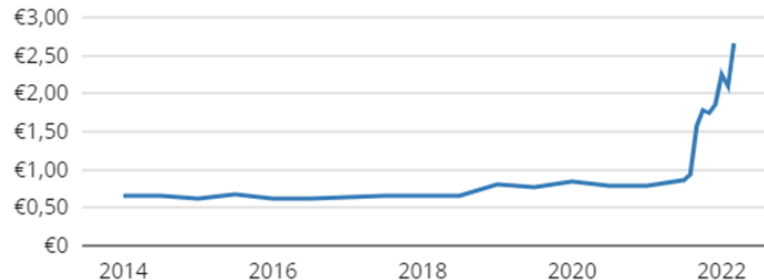

Laatste update: 02-03-2022

Ontwikkeling gasprijs per m3 (2014-2022)

Inclusief 21% BTW, energiebelasting en ODE

Prijs in euro per m3

Bron: [Easyswitch.nl](https://easyswitch.nl)

foto Gaslicht.com

Iedereen energiepositief

De hybride route

- Oplossing om **snell** CO2 te **reduceren**
- De hybride **warmtepomp** is een **eenvoudige** wijze om tegen de **bestrijding** van de **energiearmoede**
- Relatief **makkelijk** inpasbaar in de **bestaande** bouw
- Projectmatig is niet nodig, kan op **natuurlijke momenten** geplaatst worden, zoals bij verhuizing of **ketelvervanging**
- De combinatie met **isoleren** levert een **hogere bijdrage** op
- Bij een geschikt **afgiftesysteem** is de stap naar **aardgasvrij mogelijk**, daarmee is het een no-regret maatregel
- Een goed **instapmodel** in de transitie voor de **installateur**
- Er is een **stevige subsidie** op hybride warmtepompen, tot 30% van de aanschafprijs.

De inzetbaarheid van de hybride warmtepomp

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of four chevron-shaped arrows pointing to the right. The top arrow is blue, the second is green, and the bottom two are grey.

Woningen tussen 1960 en 2002

Iedereen energiepositief

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of four chevron-shaped arrows pointing to the right. The top arrow is blue, the second is green, and the bottom two are grey.

Woningen tussen 1960 en 2002

Woning Label C-D
Bouwjaar 1965 <-> 2002
1000-1500 m³ aardgas
Vermogen bij buitentemperatuur -10°C = 8-10 kW

Inzetbaarheid hybride?

Woning Label C-D

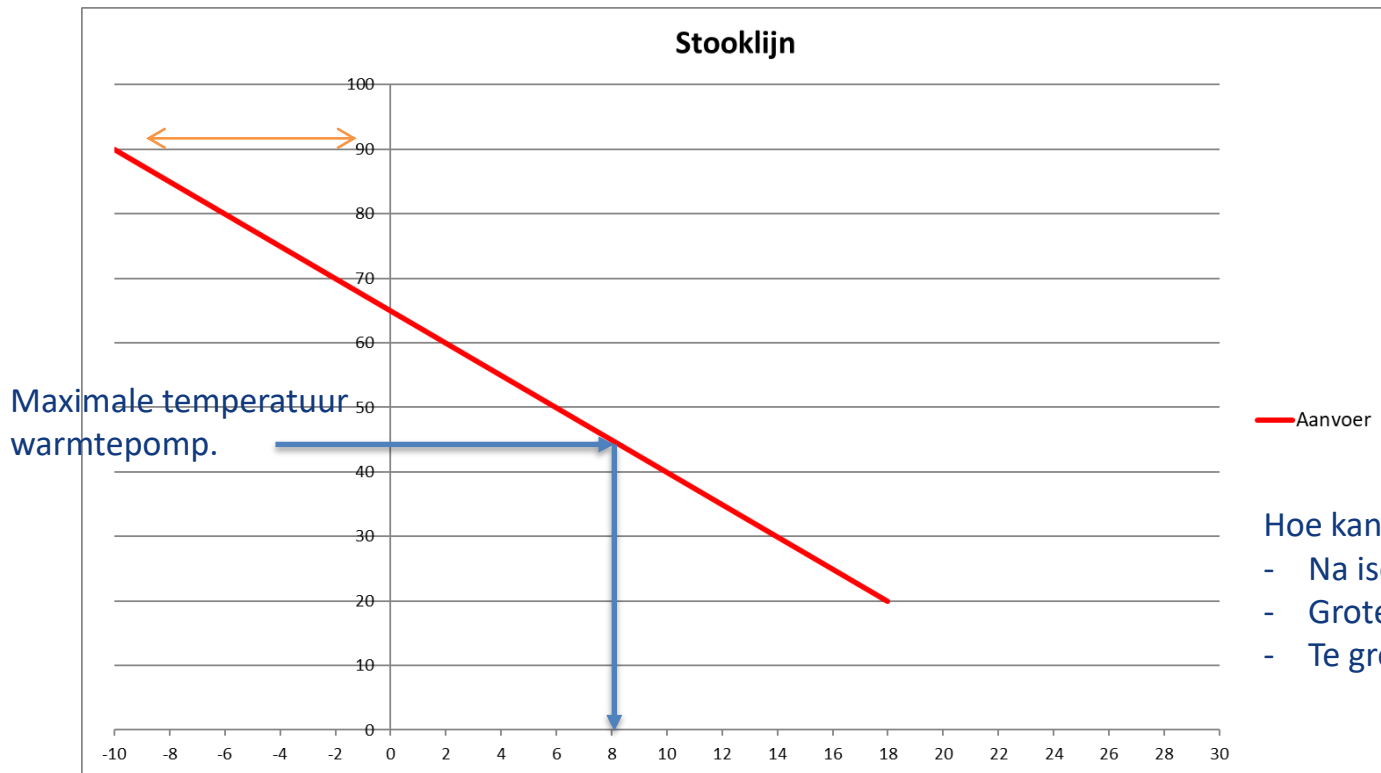
Bouwjaar 1965 <-> 2002

1000-1500 m³ aardgas

Vermogen bij buitentemperatuur -10°C = 8-10 kW

Stooklijn

— Aanvoer

Hoe kan de stooklijn omlaag?

- Na isoleren van de woning
- Groter oppervlakte verwarming
- Te groot berekend bij het ontwerp?

Iedereen energiepositief

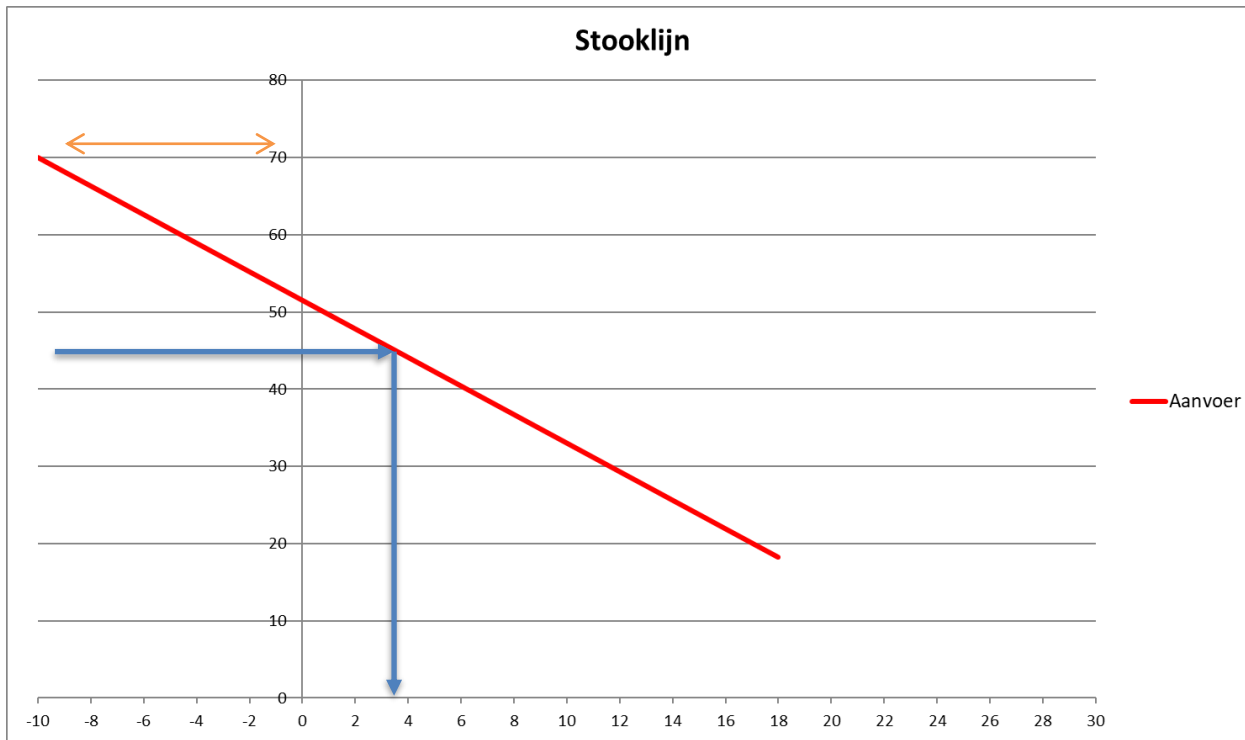
Inzetbaarheid hybride?

Woning Label C-D

Bouwjaar 1965 <-> 2002

1000-1500 m³ aardgas

Vermogen bij buitentemperatuur -10°C = 8-10 kW

Iedereen energiepositief

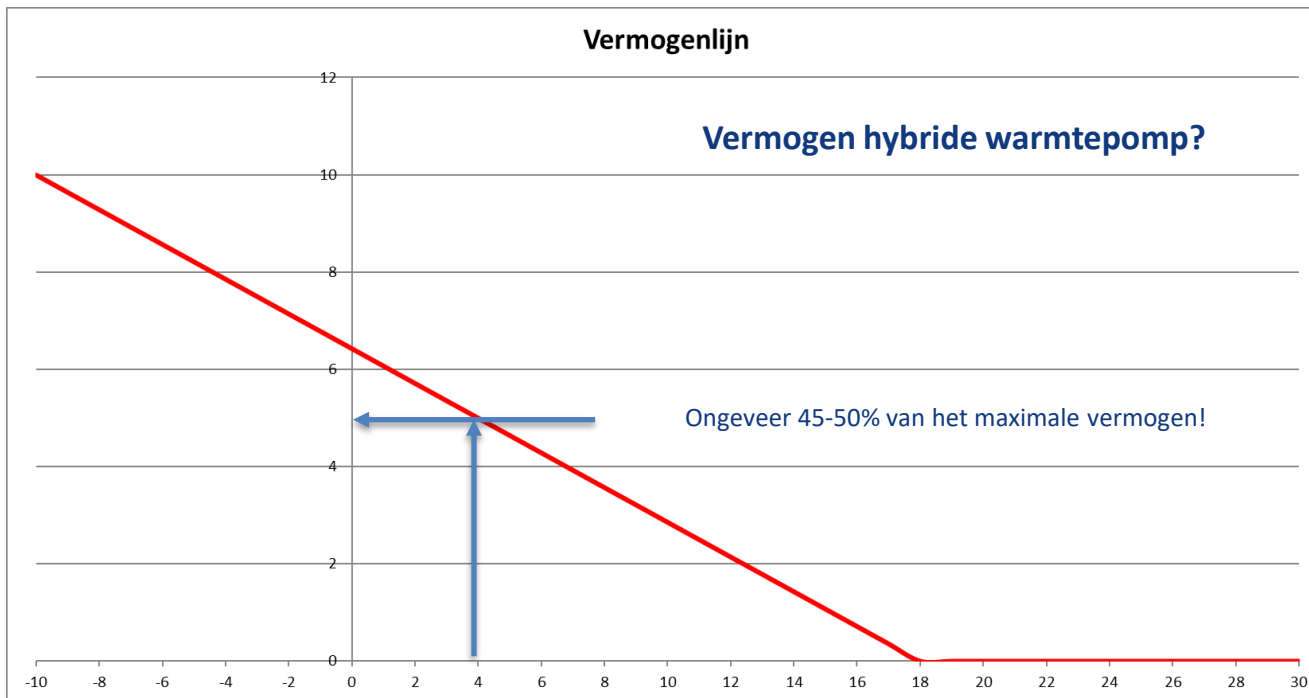
Inzetbaarheid hybride?

Woning Label C-D

Bouwjaar 1965 <-> 2002

1000-1500 m³ aardgas

Vermogen bij buitentemperatuur -10°C = 8-10 kW

Iedereen energiepositief

Inzetbaarheid hybride?

Woning Label C-D

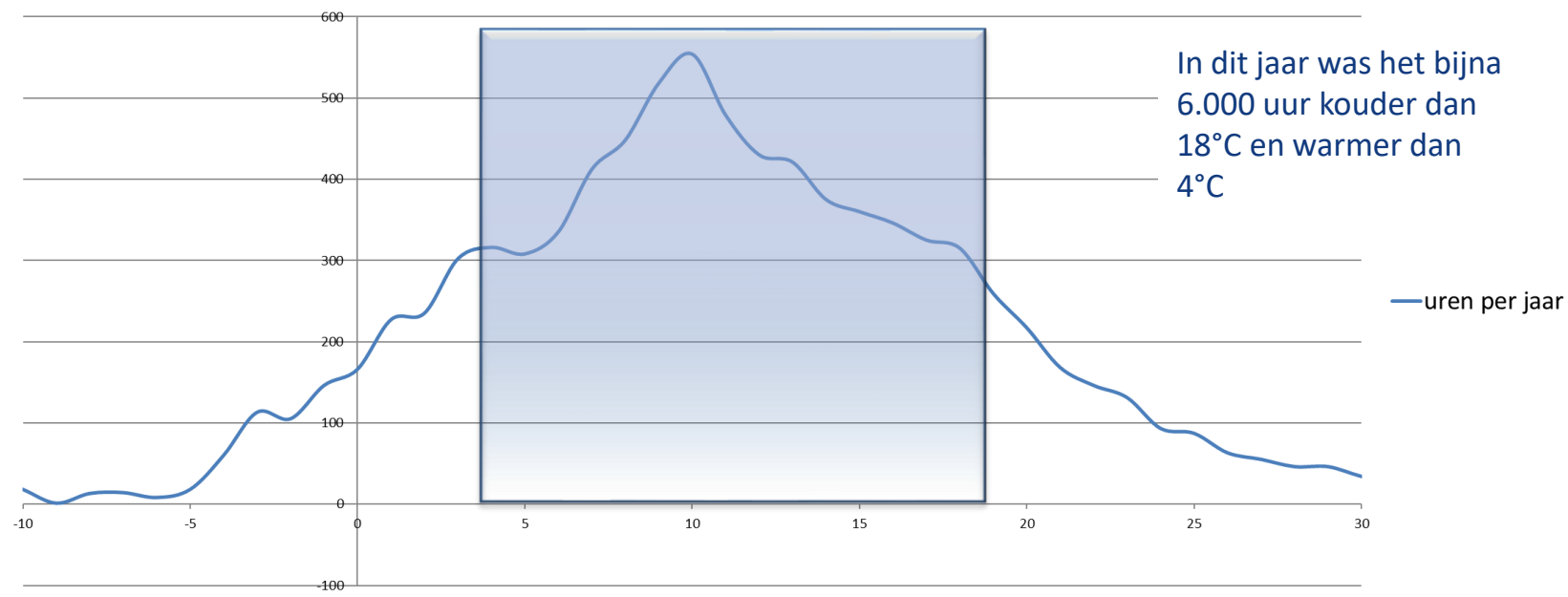
Bouwjaar 1965 <-> 2002

1000-1500 m³ aardgas

Vermogen bij buitentemperatuur -10°C = 8-10 kW

Gemiddeld klimaatjaar NTA

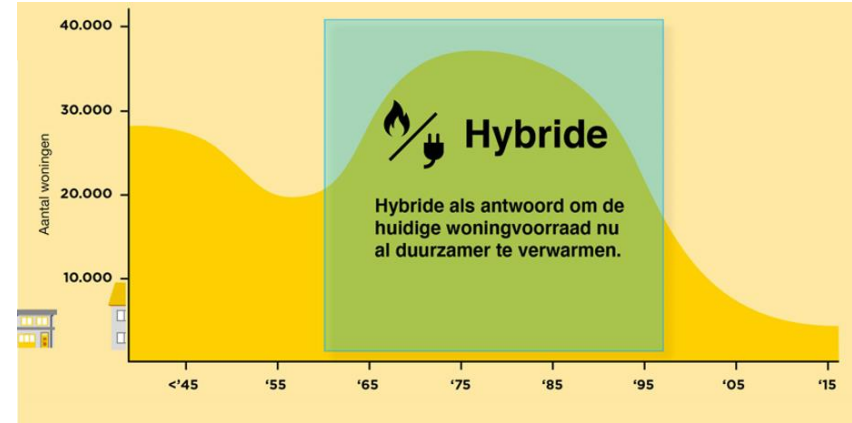
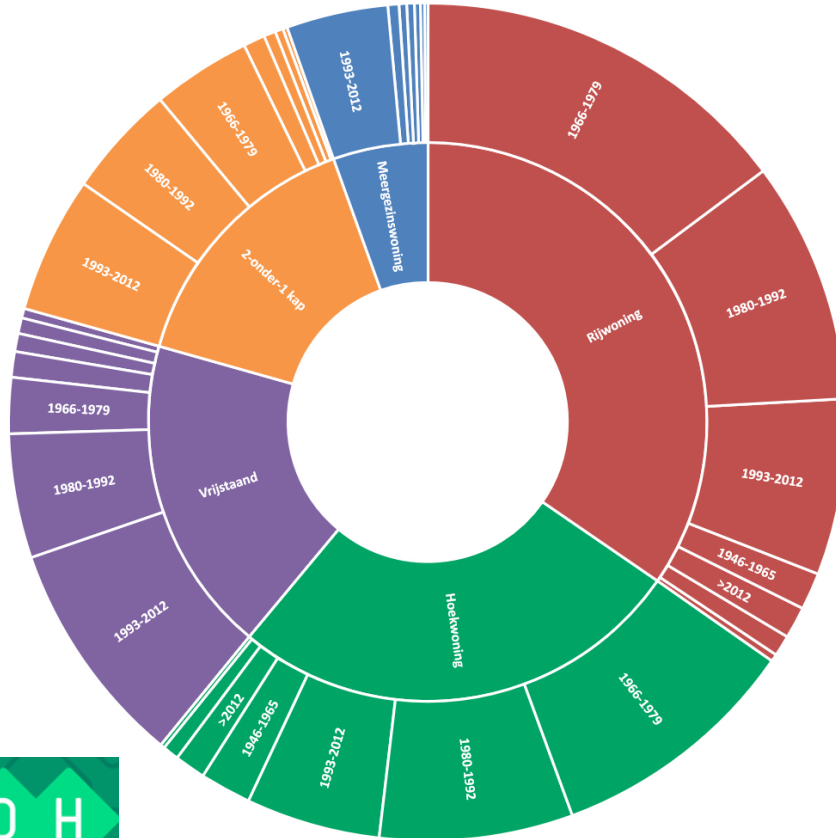

Iedereen energiepositief

A large, solid blue arrow pointing from the left edge of the slide towards the center. It is positioned behind the text "Marktpotentieel".

Marktpotentieel

Woningen voorraad

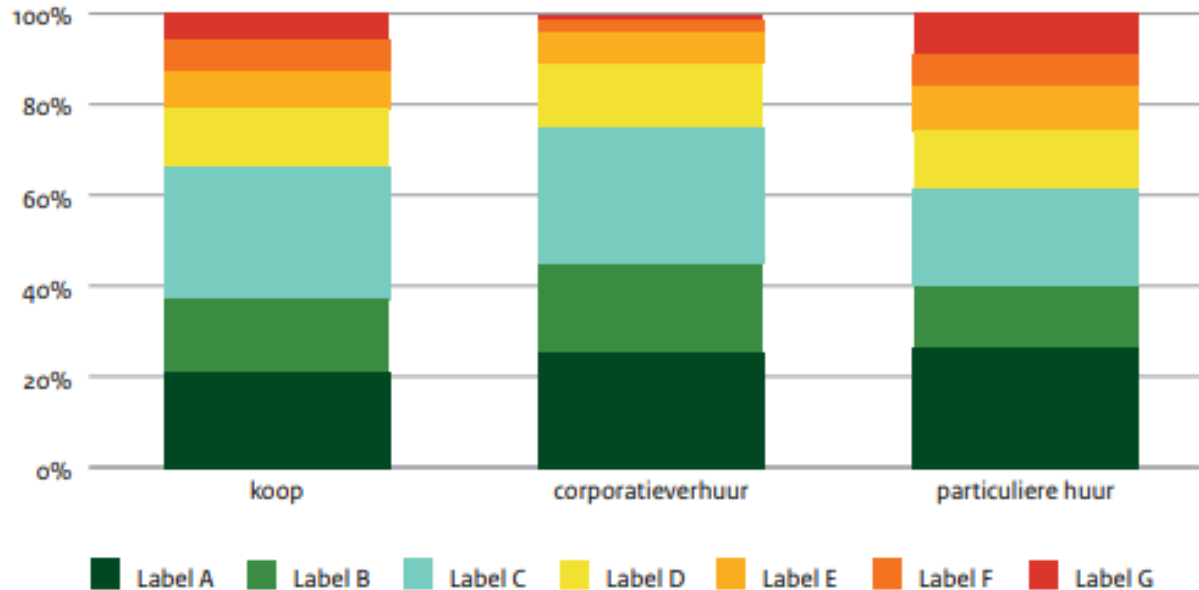

Iedereen energiepositief

Woningen voorraad

Afbeelding 3: Koop en huurwoningen | Er zijn in Nederland circa 1,5 miljoen woningen met een energielabel E, F of G.

Indicatief:

- Label A en beter is geschikt voor all-electric
- Label B tot en met D leent zich uitstekend voor hybride
- Label E tot G is onvoldoende geschikt voor hybride/all-electric

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of four stacked, right-pointing chevrons. From top to bottom, the colors are blue, green, grey, and white.

Woningen voorraad

- Aan de hand van een filtering is bepaald welke woningen technisch en economisch geschikt zijn voor een hybride warmtepomp
- Er wordt enkel gekeken naar individuele verwarmingsinstallaties in de woning
- Filtering is toegepast gebaseerd op de volgende aspecten:
  1. Aanwezigheid gasaansluiting
  2. Afgemelde energie labels
  3. Warmtevraag
  4. Economische haalbaarheid
  5. Beschikbare ruimte
  6. Geschiktheid voor all-electric

Woningen voorraad

Overzicht van de resultaten voor elke stap in de filtering

Woningtype	Totaal aantal woningen	Totaal met gasaansluiting (data 2019)	Definitief energielabel	Warmtevraag	Economische haalbaarheid	Beschikbare ruimte	Woningen geschikt voor all-electric	Woningen geschikt voor hybride	% geschikt van totaal aantal woningen
Vrijstaand	1.224	993	903	472	457	457	27	437	36%
2-onder-1 kap	654	604	585	383	372	372	16	361	55%
Hoekwoning	1.236	1.132	999	725	647	647	49	628	51%
Rijwoningen	2.023	1.828	1.694	1.266	1.082	850	95	825	41%
Meergezinswoning	2.779	2.378	2.110	921	366	133	149	129	5%
Totaal	7.919	6.937	6.293	3.769	2.925	2.461	339	2.382	30%

Aantallen in duizendtallen

5

Data voorjaar 2020 - Common Data Factory

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of three stacked, right-pointing chevrons. The top chevron is blue, the middle one is green, and the bottom one is grey.

Woningen voorraad

De meest opvallende bevindingen:

- Een **hybride** wordt geselecteerd op ongeveer **30-50%** van het transmissieverlies
- Is daarmee **geschikt** na al voor **+2,3 miljoen woningen**
- Indien het **afgiftesysteem** geschikt is voor **laag temperatuur**, kan de hybride **warmtepomp** (in verhouding) iets **groter** worden geselecteerd.
- De stap naar **all-electric** is daarmee vrij **klein** gemaakt.

Iedereen energiepositief